

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 9, 2024

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:883](#) 14-06-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:868](#) 14-06-2024

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:1837](#) 02-07-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:1688](#) 18-06-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:4120](#) 18-06-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:3890](#) 11-06-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:1859](#) 04-06-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:3302](#) 14-05-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:825](#) 02-04-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:559](#) 23-01-2024

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:3755](#) 19-06-2024

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:3199](#) 19-06-2024

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:3196](#) 19-06-2024

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:3198](#) 19-06-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:3643](#) 17-06-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:4504](#) 12-06-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:3668](#) 12-06-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:3345](#) 05-06-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:6080](#) 05-06-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:2973](#) 30-05-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:3129](#) 29-05-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:5222](#) 23-05-2024

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2024:2030](#) 10-05-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:9126](#) 08-05-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:5069](#) 07-05-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:5063](#) 07-05-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:8777](#) 02-05-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:4343](#) 27-03-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:9292](#) 14-09-2022

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2024:2556](#) 25-06-2024

Antillen

[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2024:90](#) 18-06-2024

[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2024:104](#) 13-06-2024

[Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGEABES:2024:43](#) 05-06-2024

[Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGEABES:2024:64](#) 24-01-2024

RECHTSPRAAK

Twaalf uitspraken waarin een verzoek ex artikel 3:200a BW BES is gedaan.

Een twaalfstal (tussen)beschikkingen van het gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba over de afwikkeling van oude nalatenschappen. Het betreft zaken over verzoeken die gebaseerd zijn op artikel 3:200a BW BES. Deze regeling is bedoeld om een oplossing te bieden voor terreinen met een onduidelijke eigendomssituatie en geeft de rechter de mogelijkheid grond aan gebruikers toe te wijzen. Ook afstammelingen van de oorspronkelijk eigenaar kunnen als gebruiker worden aangemerkt. De rechter kan ook grond toewijzen aan de overheid, die het vervolgens aan gebruikers moet uitgeven in koop, erfpacht of huur, alles voor zover dat redelijk is.

(ECLI:NL:OGEABES:2024:43, ECLI:NL:OGEABES:2024:44, ECLI:NL:OGEABES:2024:45, ECLI:NL:OGEABES:2024:46, ECLI:NL:OGEABES:2024:47, ECLI:NL:OGEABES:2024:48, ECLI:NL:OGEABES:2024:49, ECLI:NL:OGEABES:2024:50, ECLI:NL:OGEABES:2024:51, ECLI:NL:OGEABES:2024:52, ECLI:NL:OGEABES:2024:53, ECLI:NL:OGEABES:2024:54)

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 05-06-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEABES:2024:43

Zaaknummer: SAB202400007

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek stelt het gerecht een termijn waarbinnen verweerster zich moet uitlaten over aanvaarding/verwerping nalatenschap.

Verzoekers en verweerster zijn zussen en erfgenamen van hun in 2012 overleden vader. Verweerster is in 1967 uit het bevolkingsregister van Curaçao uitgeschreven en onvindbaar. Verzoeksters willen de nalatenschap, die bestaat uit registergoederen te Aruba, verdelen en willen de belastingschulden voldoen. Het gerecht wijst het verzoek toe tot het stellen van een termijn ex artikel 4:192 BWC. Er is voldoende grond om verweerster een termijn te stellen waarbinnen zij zich dient uit te laten over aanvaarding en de wijze van aanvaarding dan wel verwerping van de nalatenschap. Van feiten of omstandigheden die zich tegen inwilliging van het verzoek verzetten, is niet gebleken.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 13-06-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2024:104

Zaaknummer: CUR202402083

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Transacties tussen langstlevende en twee kinderen zijn paulianeus jegens het derde kind en op grond van redelijkheid en billijkheid is vordering van dit kind op langstlevende in weerwil van testamentaire clause opeisbaar.

Moeder A is als langstlevende echtgenote krachtens de wettelijke verdeling enig eigenaar geworden van diverse onroerende zaken. Moeder heeft deze onroerende zaken deels aan derden en deels aan twee van haar drie kinderen overgedragen (gedaagden C en D). Eiser E is het derde kind van moeder en stelt dat deze laatste onroerendgoedtransacties paulianeus en onrechtmatig zijn. Volgens eiser heeft moeder onder meer de onroerende zaken ver beneden de waarde in het economisch verkeer aan C en D overgedragen. E vreest dat het vermogen van moeder door de onroerendgoedtransacties zodanig is geslonken dat bij haar overlijden zijn geldvorderingen op moeder uit hoofde van de na vaders overlijden van kracht geworden wettelijke verdeling en uit hoofde van schenkingen op papier niet meer (volledig) kunnen worden voldaan. De door moeder verschuldigde rente over de schenkingen op papier wordt nu al niet meer door haar voldaan. In een tussenvonnis heeft de rechtbank onder meer geoordeeld dat de beschikkingsvrijheid van moeder als gevolg van de wettelijke verdeling wordt afgebakend door het bepaalde in artikel 3:45 BW. De rechtbank heeft gedaagden opgedragen stukken en/of informatie in het geding te brengen die zij nodig heeft om te kunnen beoordelen of (1) eiser door de onroerendgoedtransacties is benadeeld en of (2) het vermogen van moeder geen (volledig) verhaal biedt voor de vorderingen van eiser en of (daardoor) sprake is van paulianeus handelen. De rechtbank heeft gedaagden opgedragen een overzicht te verstrekken van de door moeder in verband met de onroerendgoedtransacties afgesloten geldleningen kwijtgescholden of geschonken bedragen. Gedaagden hebben dit overzicht niet in het geding gebracht en zij hebben niet toegelicht waarom zij dit niet hebben gedaan. Volgens de rechtbank is onduidelijk gebleven welke bedragen moeder heeft kwijtgescholden of geschonken en daarmee wat moeder nu nog van C en D te vorderen heeft. De overgelegde taxatierapporten van de onroerende zaken zijn niet compleet. Gedaagden betogen dat het moeder vrij stond om de onroerende zaken te verkopen tegen een prijs die in ieder geval niet botst met de fiscale normen en zij stellen zich op het standpunt dat moeder de onroerende zaken heeft verkocht tegen door erkende taxateurs bepaalde prijzen. Prijzen die

lager zijn dan de WOZ-waarden zijn volgens gedaagden geen bijzonderheid, omdat het gaat om verhuurde panden. De rechtbank stelt vast dat de door gedaagden C en D betaalde koopsommen overeenkomen met de waarden die volgen uit de door gedaagden in het geding gebrachte taxatierapporten en waardeverklaring. De rechtbank kan desondanks niet vaststellen dat de taxatiewaardes overeenkomen met de waardes in het economisch verkeer van de betreffende onroerende zaken ten tijde van de respectievelijke overdrachten aan gedaagden C en D. De rechtbank komt daartoe omdat – gelet op de per taxatierapport gespecificeerde bezwaren van E – van gedaagden meer mocht worden verwacht dan alleen de algemene toelichting die zij ook al in de conclusie van antwoord hebben gegeven. E heeft serieuze bezwaren naar voren gebracht, waar gedaagden niet op hebben gereageerd. Vervolgens gaat de rechtbank in op de samenstelling van moeders vermogen. De rechtbank is met E van oordeel dat gedaagden de rechtbank conform opdracht over de te verwachten uitgaven hadden moeten informeren en dat zij dit hadden kunnen doen aan de hand van de uitgaven van en voor moeder in de afgelopen jaren en de huidige uitgaven. Nu gedaagden hun (door E betwiste) stelling dat moeder hoge (medische) kosten heeft niet hebben onderbouwd, is tussen partijen niet komen vast te staan dat moeder hoge uitgaven had en heeft. Derhalve gaat de rechtbank aan dit betoog van gedaagden voorbij. De rechtbank concludeert dat het vermogen van moeder bij het overlijden van erflater een waarde had van ongeveer € 3.500.000. Thans staat alleen vast dat moeder (1) onroerend goed (de woning waarin ze woont) in bezit heeft met een waarde van tussen € 663.866 en € 950.000 en (2) een vordering op C en D heeft waarvan de hoogte niet vaststaat en die in de periode tussen 2019 en 2021 kennelijk is teruggelopen met een bedrag van ruim € 400.000. Ondanks daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld hebben gedaagden niet aangetoond wat verder nog tot het vermogen van moeder behoort. Moeder kan de rente die zij aan E verschuldigd is niet meer betalen. Gelet op het huidige vermogen van moeder en het verloop ervan is de conclusie gerechtvaardigd dat er een voldoende concrete kans bestaat op benadeling van E voor wat betreft zijn nog niet opeisbare vorderingen. De kans is reëel dat zij de niet-opeisbare bedragen niet (in hun geheel) zal kunnen betalen. E heeft gesteld dat voor moeder geen verplichting bestond om de onroerendgoedtransacties uit te voeren. Op dit punt hebben gedaagden geen stellingen ingenomen, en ook anderszins is gesteld noch gebleken dat voor moeder een dergelijke verplichting bestond. Daarmee staat tussen partijen vast dat de onroerendgoedtransacties onverplicht zijn verricht. De rechtbank oordeelt ook dat gedaagden ten aanzien van een aantal transacties het vermoeden van wetenschap van benadeling ex artikel 3:46 lid 1 onder 3 sub a BW niet hebben weerlegd. De rechtbank acht hierbij van belang de omstandigheid dat moeder een groot deel van de onroerende zaken aan C en D heeft overgedragen, zonder dat E daarvan wist, en in een periode waarin E gebrouilleerd was met moeder, C en D. Verder weegt mee dat moeder, ondanks de ontvangst van koopsommen van

in ieder geval in totaal € 770.000, de rente van € 9.000 per jaar uit hoofde van de papieren schenkingen niet meer aan E betaalt. Tot slot springt in het oog dat gedaagden geen volledige inzage hebben willen geven in de onderliggende geldleningsovereenkomsten en pas tijdens de mondelinge behandeling deels openheid van zaken hebben gegeven. Dit alles tezamen duidt op samenspanning door gedaagden om de verhaalsmogelijkheden van E te frustreren. De rechtbank vernietigt de rechtshandeling strekkende tot verkoop en levering van een aantal van de onroerende zaken. Ten aanzien van de overdrachten van de overige onroerende zaken doet naar het oordeel van de rechtbank niet meer ter zake of sprake is van wetenschap van benadeling bij gedaagden. Vernietiging is immers niet verder nodig dan ter opheffing van het door E ondervonden nadeel. Ook de gevorderde verklaring voor recht dat gedaagden ter zake van de onroerendgoedtransacties jegens E onrechtmatig hebben gehandeld, met veroordeling van hen tot vergoeding van de geleden schade, wordt toegewezen. Als klap op de vuurpijl wijst de rechtbank de vordering van E toe dat zijn vordering uit hoofde van onderbedeling inzake de nalatenschap van vader opeisbaar is geworden op grond van de redelijkheid en billijkheid.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 27-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:4343

Zaaknummer: C/09/644523 / HA ZA 23-247

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroep op geheimhouding blijft in stand: notaris hoeft geen inzage te geven in gespreksaantekening over keuze van erflater voor de gekozen waarde die door legataris moet worden ingebracht.

De kinderloze en ongehuwde erflater heeft de kinderen van broers en zussen (onder wie appellanten A en B) tot zijn erfgenamen benoemd. Aan A en B legateerde hij tevens landbouwgronden. Tussen de erfgenamen is een geschil ontstaan over de hoogte van de inbrengverplichting. In dat kader wensen A en B inzage in het complete dossier van de notaris (geïntimeerde X). X heeft afgifte geweigerd, en (enkele) gespreksaantekeningen ter beschikking gesteld. In appèl betogen A en B dat X een verkeerde omschrijving van de in te brengen waarde heeft gebruikt en dat de gevraagde informatie niet valt onder de informatie die door erflater vertrouwelijk aan X is meegedeeld of waarvan X het vertrouwelijke karakter heeft moeten begrijpen. Het betreft informatie die heeft geleid tot het tot stand komen van de inbrengbepaling in het testament. In eerste aanleg oordeelde de voorzieningenrechter dat A en B onvoldoende hebben gesteld en onderbouwd dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 843a lid 1 Rv. A en B hebben de vordering volgens de voorzieningenrechter in algemene zin onderbouwd met de stelling dat zij de verzochte stukken nodig hebben om recht te kunnen doen aan de laatste wil van erflater. Het betoog van A en B is slechts gericht op de vraag hoe het testament van erflater moet worden uitgelegd ten aanzien van de waardering van de gelegateerde gronden in het kader van de inbrengverplichting. Die vraag ligt in deze procedure echter niet ter beantwoording voor. Daarover dient in een eventuele bodemprocedure te worden geoordeeld. In appèl wordt afgifte/inzage van gespreksaantekeningen gevorderd. A en B stellen dat zij rechtmatig belang hebben bij de stukken, nu deze relevant zijn voor het beoordelen van de hoogte van de overbedelingsvordering. De benodigde bescheiden zijn in hoger beroep nader geconcretiseerd en zijn voldoende bepaald: er is geen sprake van een *fishing expedition*. In appèl gaat de voorzieningenrechter in op doel, strekking en voorwaarden van artikel 843a Rv en stelt dat ook als wordt verondersteld dat is voldaan aan de vereisten van artikel 843a lid 1 Rv, het hof dan nog niet tot toewijzing van de vordering komt omdat artikel 843a lid 3 Rv daaraan in de weg staat. De geheimhouding van artikel 22 Wna beperkt zich tot de informatie die vertrouwelijk aan de notaris is medegedeeld of waarvan hij het vertrouwelijke karakter moest begrijpen: hierbij is geen plaats voor een onderscheid tussen

vertrouwelijke en minder vertrouwelijke gegevens. De geheimhoudingsplicht heeft ten doel cliënten en andere belanghebbenden de zekerheid te geven dat vrijelijk met de vertrouwenspersoon kan worden gesproken. Het functionele verschoningsrecht van onder andere notarissen berust op een erkend algemeen geldend rechtsbeginsel dat meebrengt dat bij deze vertrouwenspersonen het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat eenieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene om bijstand en advies tot hen moet kunnen wenden. Dit beginsel vindt voor het burgerlijk recht onder meer uitdrukkelijk erkenning in artikel 165 lid 2 onder b en lid 3 Rv en artikel 843a lid 3 Rv. Aangezien slechts de notaris precies kan beoordelen of bepaalde gegevens onder zijn verschoningsrecht vallen, moet dit oordeel in beginsel aan de notaris worden overgelaten. De rechter dient derhalve het beroep van de notaris op diens verschoningsrecht te aanvaarden zolang hij aan redelijke twijfel onderhevig acht of verstrekking van de gevraagde gegevens zou kunnen geschieden zonder dat geopenbaard wordt wat verborgen dient te blijven. De rechter mag het beroep op het functionele verschoningsrecht derhalve slechts marginaal toetsen. Het verschoningsrecht is in zoverre niet absoluut dat zich zeer uitzonderlijke omstandigheden laten denken waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt – ook ten aanzien van datgene waarvan de wetenschap hem als zodanig is toevertrouwd – moet prevaleren boven het verschoningsrecht. Er is – zo het hof – in casu echter geen sprake van een rechtshandeling tussen twee of meer partijen maar een naar zijn aard hoogstpersoonlijke rechtshandeling, die een persoon uitsluitend zelf en individueel kan verrichten (zie art. 4:42 en 4:93 BW). Het betreft geen geval waarin de vraag speelt of sprake was van feiten (mededelingen van onderhandelende partijen) die aan de notaris waren toevertrouwd en voor derden verborgen moesten blijven. Het gaat hier niet om een tweezijdige zakelijke transactie tussen meer partijen, waarbij de overeenstemming ten overstaan van de – door partijen benoemde – notaris tot stand is gekomen of is vastgelegd en waarvan moet worden aangenomen dat de informatie die is gedeeld is bedoeld om aan een ander te worden overgebracht. Het betoog van A en B in dat kader dat het legaat vergelijkbaar is met een koopoptie houdt geen stand. Het hof overweegt voorts dat in zijn algemeenheid de geheimhoudingsplicht van een notaris zich niet uitstrekt tot de wijze waarop een notaris te werk gaat. Voor een notaris is het goed mogelijk om de gang van zaken die geleid heeft tot het tot stand komen van een akte en de wijze waarop deze zich een oordeel heeft gevormd over de wilsbekwaamheid van een cliënt uiteen te zetten, zonder diens geheimhoudingsplicht te schenden. Dat heeft X ook gedaan zodat een verdergaande verplichting om informatie of inzage te verschaffen in de omstandigheden van dit geval niet kan worden aangenomen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 04-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:1859

Zaaknummer: 200.332.615_01

Rechters: M.E. Smorenburg, J.J.M. van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof wijst beroep op huurvoortzetting door twee broers na het overlijden van hun moeder toe.

Moeder in is 2020 overleden en huurde een woning van X. In die woning verbleven ook haar twee kinderen A en B. A staat sinds 2017 op het adres ingeschreven, B heeft een aangeboren hersenafwijking en heeft daar onafgebroken gewoond. In eerste aanleg is het verzoek tot huurvoortzetting afgewezen wegens het ontbreken van een huisvestingsvergunning. Niet in geschil is dat het verzoek tot huurvoortzetting tijdig is ingediend en dat A en B hun hoofdverblijf in de woning hebben. De ontbrekende huisvestingsvergunning is kort na het bestreden vonnis verleend aan A. De reden dat verhuurder X weigert in te stemmen met voortzetting van de huur is dat er geen sprake is van een passende woning. Ook is de persoonsgebonden vergunning niet verleend aan B. Dit laatste verwerpt het hof, omdat de gemeente op haar website in de toelichting bij de procedure om een huisvestingsvergunning aan te vragen vermeldt dat deze gebonden is aan het adres én aan de bewoners die er wonen. Uit de overgelegde bewijsstukken komt een overtuigend beeld naar voren van het bestaan van een daadwerkelijke gemeenschappelijke huishouding. Zo kan uit de bankafschriften financiële verstrengeling tussen A en B en hun moeder worden afgeleid met betrekking tot het gezamenlijk voorzien in de kosten van huisvesting en levensonderhoud. Voor het oordeel of deze huishouding duurzaam was, maakt het hof onderscheid tussen A en B. Van B staat vast dat hij niet kan uitvliegen. Het hof volgt X niet in diens betoog dat de hersenafwijking van B ertoe strekt dat naar zijn aard sprake is van een aflopende samenleving. Het hof acht aannemelijk dat B op eigen wijze een bijdrage heeft geleverd aan het huishouden en zo veel als voor hem mogelijk is, heeft meegeholpen bij het in de woning gevestigde gastouderbedrijf. Datzelfde geldt voor het verlenen van zorg aan moeder toen zij ziek werd. Op grond van een en ander is het hof van oordeel dat wat betreft B aan het vereiste van de duurzaamheid van de gemeenschappelijke huishouding is voldaan. Het hof is van oordeel dat de terugkeer van A naar de woning van zijn moeder niet als tijdelijk was bedoeld. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat uit de stukken blijkt dat moeder nog niet ziek was toen A weer in de woning ging wonen, zodat het hof A volgt in zijn stelling dat zijn terugkeer niet was ingegeven door de wens om haar te verzorgen. Ook de overige door A genoemde redenen om niet meer uit te willen vliegen acht het hof geloofwaardig en voldoende gemotiveerd.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 02-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:825

Zaaknummer: 200.308.328/01

Rechters: J.C. Toorman, R.J.M. Smit en E.J. Bellaart

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aandelen ontbonden vennootschap behoren niet tot de nalatenschap.

In deze zaak is in geschil of aandelen in een bv tot de nalatenschap behoren. De rechtbank oordeelde dat dit niet het geval is omdat de bv voor het overlijden van vader door een besluit van de algemene vergadering/het stichtingsbestuur is opgehouden te bestaan, omdat geen bekende baten meer aanwezig zijn. Nu niet blijkt van een heropende vereffening, heeft de rechtbank naar het oordeel van het hof terecht geoordeeld dat de aandelen niet in de verdeling betrokken kunnen worden omdat op het moment van het instellen van de vordering de aandelen niet meer tot de nalatenschap van vader behoorden. Daarbij speelt overigens geen rol, anders dan de rechtbank heeft overwogen, of moeder nu wel of niet enig aandeelhouder was: de aandelen zijn er op dit moment niet meer.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:3890

Zaaknummer: 200.323.753

Rechters: J.U.M. van der Werff, M.H.F. van Vugt en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot afgifte verklaring overlijden afgewezen omdat van overlijden onvoldoende is gebleken.

Verzoeker doet een beroep op artikel 1:426 lid 1 BW. Anders dan voor verzoeker vaststaat, bevat dat wat verzoeker heeft verklaard en overgelegd volgens de rechtbank onvoldoende objectieve en verifieerbare gegevens om voor de buitenwereld en de rechtbank tot de conclusie te komen dat het overlijden van vermiste als zeker kan worden beschouwd. Ter onderbouwing van het verzoek is een verklaring van de echtgenote van de vermiste overgelegd en een verklaring van de broer van de vermiste. Deze laatste verklaring ziet op dat wat door de echtgenote reeds is verklaard en is dus geen verklaring uit eerste hand. Er resteert dus alleen de verklaring van de echtgenote, wat onvoldoende is. Voorts is de overgelegde foto niet te verifiëren. Het is voor de rechtbank niet vast te stellen of de man op de foto dezelfde persoon is als de persoon op de foto op de overgelegde ID-kaart en dus of dit vermiste betreft. Verder is op de foto niet te zien of de persoon op de foto daadwerkelijk is overleden. Daarbij komt dat verzoeker eerst ter zitting heeft verklaard dat in Turkije al een gerechtelijke procedure is geweest met een vergelijkbaar verzoek, dat heeft geresulteerd in een voor verzoeker ongunstig resultaat. Ook heeft verzoeker verklaard dat de Turkse gendarmerie de familie in Turkije in kennis heeft gesteld van het overlijden van vermiste. Verzoeker heeft nagelaten enig stuk van voornoemde Turkse procedure of de Turkse gendarmerie over te leggen. Reeds daarom komt de rechtbank tot het oordeel dat het door verzoeker aangevoerde onvoldoende is om te concluderen dat het overlijden van vermiste als zeker kan worden beschouwd. Dit nog daargelaten dat verzoeker voor het eerst op zitting heeft verklaard dat vermiste volgens een verklaring van de Turkse gendarmerie was aangesloten bij IS, terwijl op grond van eerdere jurisprudentie (zie onder meer ECLI:NL:GHDHA:2017:2031) extra kritisch moet worden gekeken naar dat wat in een dergelijk geval is aangevoerd ten bewijze van het gestelde overlijden, omdat de vermiste IS-strijder en de organisatie waartoe hij behoort belang kunnen hebben bij het feit dat men hem dood waant.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 02-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:8777

Zaaknummer: C/09/657303 / FA RK 23-8532

Rechters: A.M.M. Vingerling, W.G. de Boer en K.M. Crooij-Heins

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt een vereffenaar in onbeheerde nalatenschap met vooralsnog onbekende erfgenamen.

Erflaatster heeft bij testament van 7 juni 2022 over haar nalatenschap beschikt. Erflaatster heeft daarbij verweerster A tot haar enig en algeheel erfgename benoemd. A en haar dochter hebben de nalatenschap verworpen. Verzoeker B en A zijn het erover eens dat niet bekend is wie als erfgenamen van erflaatster zouden kunnen opkomen en dat de nalatenschap op dit moment onbeheerd is. A en B alsmede een niet-verschenen belanghebbende C hebben vorderingen op de nalatenschap (opeisbaar geworden erfdeel van hun vader) en zijn derhalve belanghebbenden bij de nalatenschap van erflaatster. De rechtbank wijst het op zowel artikel 4:204 lid 1 aanhef en onder a BW als op artikel 4:204 lid 1 aanhef en onder b BW gegronde verzoek van A tot het benoemen van een vereffenaar toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:5063

Zaaknummer: C/15/348435 / HA RK 24-8

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank gaat in het kader van de berekening van de legitieme portie in op een door de erfgenamen gesloten vaststelling over de afwikkeling van de door de ouders met een van de erfgenamen gesloten maatschap.

Vader en moeder zijn allebei in 2021 overleden. Zij hadden drie kinderen: gedaagde A, eiseres B en zus C. Vader en moeder hebben A tot enig erfgenaam benoemd. B doet in beide nalatenschappen een beroep op haar legitieme portie. In dat kader gaat de rechtbank in op de afwikkeling van de maatschap die vader en moeder met de echtgenoot van A hebben gevoerd, een niet-betaalde koopsom en de overdracht onder voorbehoud van het recht van vruchtgebruik van een woning aan A. Aan zus C zijn twee zomerhuisjes geschonken. Interessant is met name de passage over een in 2020 door A (en diens echtgenoot), B en C gesloten vaststellingsovereenkomst met betrekking tot het in de maatschapsovereenkomst opgenomen afrekenbeding. De rechtbank volgt A niet in diens betoog dat B in de vaststellingsovereenkomst afstand heeft gedaan van haar legitieme portie. A stelt dat de in de vaststellingsovereenkomst overeengekomen betaling aan B en C een gift van de ouders aan de zussen B en C betreft die meetelt voor de legitieme portie. B meent dat het een gift van A aan B en C betreft die irrelevant is voor de legitieme portie. De rechtbank stelt dat partijen in de vaststellingsovereenkomst uitdrukkelijk verklaren dat de betaling ter nakoming van het afrekenbeding als gift van de ouders moet worden gezien. De rechtbank ziet niet in waarom B daar niet aan gehouden zou kunnen worden. Dat de financiële gevolgen van deze uitleg voor B ongunstig zijn (sigaar uit eigen doos) maakt het niet anders. B doet ook een beroep op de nietigheid van de vaststellingsovereenkomst op grond van artikel 4:4 BW. Ook dit beroep wordt niet gevolgd. Het afrekenbeding waaraan in de vaststellingsovereenkomst uitvoering is gegeven is reeds bij de ontbinding maatschap/levering in 2006 overeengekomen, ruim voor de totstandkoming van de testamenten. Op welke wijze deze vaststellingsovereenkomst de strekking heeft om B te belemmeren in haar vrijheid om haar bevoegdheden uit te oefenen inzake de nalatenschappen van haar ouders heeft B niet onderbouwd. Daar komt nog bij dat partijen nog steeds volop uitvoering geven aan de vaststellingsovereenkomst, o.m. door betaling van de opbrengst van de verkochte cultuurgrond. Vervolgens gaat de rechtbank over tot de feitelijke bepaling van de omvang van de legitieme portie van B.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 19-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:3198

Zaaknummer: C/08/301279 / HA ZA 23-315

Rechters: A. Smedes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van de berekening van het erfdeel van eisers, worden gedaagden op straffe van verbeurte van een dwangsom veroordeeld om conform de opdracht in een tussenvonnis stukken in het geding te brengen.

Deze zaak gaat over het recht op en het belang van eiseres A bij informatie over de omvang van de nalatenschappen van erflaatster en erflater. A wil duidelijkheid over de omvang van de nalatenschappen van erflaatster en erflater en daarmee ook over de omvang van haar kindsdeel in die nalatenschappen. In een tussenvonnis is aan de beide gedaagden opgedragen bepaalde stukken over beide nalatenschappen in het geding te brengen. Omdat aan die opdracht niet (volledig) is voldaan worden gedaagden veroordeeld om de ontbrekende stukken alsnog aan A te verstrekken op straffe van verbeurte van een dwangsom.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 19-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:3196

Zaaknummer: C/08/289873 / HA ZA 22-445

Rechters: K.J. Haarhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eiser is ontvankelijk in zijn vordering tot verkoop (en ontruiming) ter verdeling van de tot de nalatenschap behorende woning, omdat de niet-verschenen mede-erfgenamen zijn opgeroepen en tegen hen verstek is verleend.

Eiser A, gedaagde B en de op grond van artikel 118 Rv opgeroepen verweersters 1 en 2 zijn broers en zussen en de gezamenlijke erfgenamen van moeder. Tot moeders nalatenschap behoort een woning waar B op dit moment nog in woont. A vordert in conventie onder meer ontruiming van de woning, medewerking van B aan de verkoop en levering van de woning en indien B zijn medewerking niet verleent een machtiging om de woning te verkopen. B stelt dat A niet-ontvankelijk moet worden verklaard omdat de vorderingen van A om de woning te kunnen verkopen ter verdeling van de nalatenschap aan te merken zijn als ondeelbare vorderingen, waarbij alle rechthebbenden betrokken moeten worden. Dat is volgens hem niet gebeurd, aangezien verweester 1 en 2 niet als procespartij in de procedure zijn betrokken, terwijl zij ook erfgenamen van hun moeder zijn. De rechtbank volgt dit standpunt niet. Verweester 1 en 2 zijn na de dagvaarding bij exploit opgeroepen op grond van artikel 118 Rv. Artikel 118 Rv geeft regels over de oproeping van derden als partij in een procedure. In een procedure over een processueel ondeelbare rechtsverhouding dienen alle bij die rechtsverhouding betrokken partijen in de procedure te worden betrokken. Dat is met hun oproeping gebeurd. Verweester 1 en 2 hebben zich niet gesteld in de procedure zodat tegen hen verstek wordt verleend. Verder oordeelt de rechtbank dat de vorderingen van A moeten worden toegewezen omdat partijen het erover eens zijn dat de woning verkocht moet worden. Daarnaast is het voor partijen belangrijk dat de woning in een zo gunstig mogelijke staat te koop wordt aangeboden en B heeft erkend dat het hem niet lukt om (op korte termijn) herstel en onderhoud aan de woning uit te voeren. De rechtbank wijst een ontruimingstermijn van drie maanden toe, zodat B de tijd heeft om een andere woning te zoeken. Aan het door B in reconventie gevorderde ter beschikking stellen door A van stukken, heeft A bij conclusie van antwoord voor een groot deel voldaan. Omdat van de ontbrekende stukken niet valt in te zien welk gerechtvaardigd belang B daarbij heeft, wordt de vordering afgewezen. Dit geldt evenzo voor de door B gevorderde inboedelzaken waarvan B stelt dat die door A zijn meegenomen nu daarvan deels niet vaststaat dat deze tot de nalatenschap behoren en A voor de overige

goederen heeft verklaard dat B deze mag hebben.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 19-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:3199

Zaaknummer: C/08/304465 / HA ZA 23-405

Rechters: A. Smedes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G gaat in op de gevolgen van het overlijden van een procespartij in combinatie met een ouderlijke boedelverdeling.

Deze zaak betreft een pachtgeschil (de sanctie op niet-tijdig insturen pachtovereenkomst, art. 7:322 BW) met een erfrechtelijk randje. Eiser heeft in het verleden twee keer grond verkocht aan de in januari 2023 overleden erflater en deze direct teruggepacht. Nadat over de duur en pacht prijs diverse procedures zijn gevoerd heeft de pachtkamer van de rechtbank Zeeland-West-Brabant in februari 2023 voor recht verklaard dat de pachtovereenkomst(en) voortduren tot 2031. De pachtkamer heeft het meer of anders gevorderde afgewezen. Erflater is in hoger beroep gegaan en de pachtkamer van het hof heeft in juni 2023, het bestreden vonnis vernietigd en de vorderingen van eiser alsnog geheel afgewezen (ECLI:NL:GHARL:2023:5171). Op het door eiser ingestelde cassatieberoep stellen de erfgenamen (verweerders) van erflater dat eiser niet-ontvankelijk is in zijn cassatieberoep tegen de kinderen van erflater. Zij menen dat hij alleen ontvankelijk is jegens hun moeder/de langstlevende (verweerster 1), die krachtens ouderlijke boedelverdeling op de voet van artikel 4:1167 BW (oud) de enige gerechtigd is tot alle goederen van de nalatenschap. De A-G (ECLI:NL:PHR:2024:532) stelt dat dit betoog niet slaagt aangezien de bestreden uitspraak is gewezen op naam van erflater. Verweerders zijn gezamenlijk de rechtsopvolgers onder algemene titel. De omstandigheid dat krachtens ouderlijke boedelverdeling alleen moeder tot de goederen van de nalatenschap gerechtigd is, doet daaraan niet af. De kinderen van erflater zijn en blijven immers van rechtswege medeschuldenaren ten aanzien van de schulden van de erflater (art. 4:182 lid 2 BW). In zoverre hebben de door erflater met eiser gesloten pachtovereenkomsten ook ten aanzien van hen rechtsgevolgen. Kortom, alleszins terecht is het cassatieberoep mede tegen de kinderen van erflater ingesteld. Ook berust dit onderdeel van het cassatiemiddel op verwarring met betrekking tot de gevolgen van het overlijden van erflater tijdens de behandeling van het hoger beroep. Volgens de klacht van het onderdeel volgt uit de combinatie van de omstandigheid dat ter zitting van het hof van mei 2023 aan de orde is gesteld dat erflater kort voordien was overleden en dat eerst na die zitting de zaak in staat van wijzen geraakte, dat het hof zijn arrest op naam van de gezamenlijke erfgenamen had moeten wijzen. Ook die klacht mist doel. In het geval van het overlijden van een procespartij zijn diens rechtsopvolgers bevoegd zowel om de procedure op naam van de erflater voort te zetten als in

plaats daarvan op hun eigen namen. Dit volgt uit de tweede zin van artikel 225 lid 2 Rv en uit rechtspraak van de Hoge Raad. Niet juist is dus de veronderstelling dat de enkele bekendheid van het hof met de erfopvolging voordat de zaak in staat van wijzen was komen te verkeren, meebracht dat het hof zijn arrest op naam van verweerders (mocht en zelfs) diende te wijzen. Overigens merkt de A-G nog op dat de cassatieadvocaat van eiser in het webportaal van de Hoge Raad een deurwaardersexploot van 4 mei 2023 heeft geplaatst, waarbij moeder aan eiser een verklaring van erfrecht van 12 april 2023 heeft betekend en heeft aangezegd dat zij het tussen partijen bij het hof aanhangige geding wenst te hervatten in de staat waarin dit geding zich toen bevond. Het arrest van het hof en het proces-verbaal van de comparitie van partijen van mei 2023 verwijzen niet naar dit exploot. Dat het hof het exploot onder ogen heeft gehad, staat dus volgens de A-G niet vast. Wat daarvan ook zij, ook het onderdeel verwijst niet naar dit exploot van 4 mei 2023 en verbindt aan het bestaan en de inhoud ervan geen klacht. De Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2024:8680) heeft de klachten beoordeeld en komt zonder dat daarvoor motivering nodig is, tot het oordeel dat deze niet tot cassatie kunnen leiden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-06-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:868

Zaaknummer: 23/02831

Rechters: C.E. du Perron, A.E.B. ter Heijde en K. Teuben

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad bevestigt het oordeel van het hof dat er, hoewel er na de scheiding van tafel en bed (weer) werd samengewoond, géén sprake was van verzoening en de echtgenote van erflater niet erft.

De Hoge Raad bevestigt oordeel van het hof (zie ERF 2023-0180 en ERF 2024-0291) dat er ondanks samenwonen tussen erflater/vader en moeder, geen sprake was van verzoening en dat de van tafel en bed gescheiden echtgenote niet van hem erft.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-06-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:883

Zaaknummer: 23/02457

Rechters: G. de Groot, C.E. du Perron, C.H. Sieburgh, H.M. Wattendorff en A.E.B. ter Heide

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris-vereffenaar neemt vereffening niet adequaat ter hand en wordt op verzoek van een kind/legataris ontslagen.

Erflaatster is in 2016 overleden en heeft vier kinderen achter gelaten, van wie er een is vooroverleden zonder achterlating van afstammelingen. In haar testament heeft zij twee kinderen onterfd, onder wie verzoeker A, en aan hen een legaat ter grootte van hun legitieme portie toegekend. Een vierde kind is onwaardig en diens twee kinderen treden in zijn plaats. Op verzoek van A heeft de rechtbank in 2018 notaris X tot vereffenaar benoemd. In 2022 heeft de rechtbank de vordering van A tot nietigverklaring van erflaatsters testament afgewezen. Hiertegen is hoger beroep ingesteld. In 2023 heeft de kamer van toezicht de klacht van A dat X de vereffening niet adequaat en voortvarend aanpakt gegrond verklaard en een berisping opgelegd. Ook hiertegen is beroep ingesteld. In onderhavige zaak wijst de rechtbank het verzoek van A ex artikel 4:206 lid 5 BW toe om X te ontslaan als vereffenaar. Vaststaat dat X geen boedelbeschrijving heeft gedeponneerd en dat een rekening en verantwoording en een uitdelingslijst ontbreekt. Inmiddels vindt gedurende lange tijd al geen enkele (merkbare) vooruitgang plaats in de afwikkeling. De rechtbank volgt X niet in zijn verweer dat hij in 2018 en 2019 zijn vereffenaarstaken niet kon uitvoeren, omdat hij in afwachting was van de uitspraak van de rechtbank over de geldigheid van het testament. Dat X met de rechter-commissaris had afgesproken om deze procedure af te wachten alvorens verdere stappen te ondernemen, leest de rechtbank niet terug in het proces-verbaal dat is opgemaakt van de betreffende zitting. Daarnaast mag van X worden verwacht dat hij ook het nodige doet in de periode dat nog niet duidelijk was wie erfgena(a)m(en) zou(den) zijn omdat, ongeacht de vraag wie precies welke aanspraak zou blijken te hebben, een aanvang gemaakt had kunnen worden met de beschrijving van de omvang en samenstelling van de nalatenschap. Als de vereffening – zoals X betoogt – thans in de afrondende fase verkeert, had het volgens de rechtbank des te meer op zijn weg gelegen om een voorlopige boedelbeschrijving ter inzage neer te leggen. Ook zijn de erfgenamen niet op de hoogte gehouden van de werkzaamheden van X.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 30-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:2973

Zaaknummer: C/13/736410 / HA RK 23-230

Rechters: R.H.C. van Harmelen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlijden bestuurder van bestuurder-aandeelhouder leidt tot wijziging van zeggenschap en daarmee tot de plicht tot aanbieden van aandelen, maar niet tot belet of ontstentenis.

B en C hebben in 2013, via hun vennootschappen X [eiseres] en Y [gedaagde], Q BV opgericht met als doel om daarin gezamenlijk vastgoed aan te kopen, te verkopen en te beheren. In 2022 is C overleden. Door zijn overlijden is discussie ontstaan tussen Y en de erfgenamen van C over de positie van X als bestuurder van en aandeelhouder in Q BV. De rechtbank oordeelt dat het overlijden van C met zich brengt dat X statutair verplicht is haar aandelen aan te bieden aan Y en dat het overlijden van de bestuurder van X statutair niet leidt tot ontstentenis of belet van X als bestuurder van Q BV. De rechtbank volgt niet het oordeel van het Hof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2015:1053, *Julo*-arrest) waarin het hof oordeelde dat het overlijden van de bestuurder van de bestuurder-aandeelhouder leidt tot ontstentenis van de bestuurder-aandeelhouder. Anders dan het gerechtshof in het *Julo*-arrest, overweegt deze rechtbank dat aan de belet- of ontstentenisregeling van de statuten in het geheel niet wordt toegekomen. Van ontstentenis is namelijk geen sprake. X is als bestuurder niet ontslagen en kan als besloten vennootschap niet overlijden. Van belet is evenmin sprake. X kon haar bestuursfunctie ondanks het overlijden van C namelijk blijven uitoefenen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 12-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:3668

Zaaknummer: C/16/566085 / HL ZA 23-324

Rechters: S.M. van der Meer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Curator krijgt machtiging om namens onder curatele gestelde langstlevende echtgenoot te procederen over afwikkeling nalatenschap.

Erflaatster A was op het tijdstip van haar overlijden gehuwd met B en laat kinderen achter. Na het overlijden is B onder curatele gesteld en is X tot curator benoemd. Omdat de kinderen meewerken aan de verdeling van de nalatenschap, wordt X op diens verzoek gemachtigd om op grond van artikel 1:386 eerste lid jo. 1:349 eerste lid 1 BW BES namens B over deze kwestie te procederen.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 24-01-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEABES:2024:64

Zaaknummer: BON202400012

Rechters: E.G.C. Groenendaal

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof stelt omvang van ontvangen giften e.a. vast, bepaalt of deze moeten worden ingebracht en verdeelt de nalatenschap van de in 2018 overleden moeder van partijen.

Appellanten A en B en geïntimeerden C en D zijn broer en zussen van elkaar en zij zijn het oneens over de verdeling van de nalatenschap van hun moeder die in 2018 is overleden. Vader is overleden in 2007. A heeft in een huis van de moeder gewoond en zij heeft geen huur en nutskosten betaald. Over de hoogte van de schuld die daardoor is ontstaan bestaat onenigheid. A vindt dat zij korting op de huur zou moeten krijgen omdat haar moeder geruime tijd bij haar heeft ingewoond waardoor A minder huurgenoet heeft gehad. Daarnaast zijn partijen het niet eens over het aantal en de hoogte van de schenkingen die zij van hun ouders hebben ontvangen en welke hiervan wel of niet moeten worden ingebracht. Verder heeft B met de toenmalige curator van de moeder en later met de executeur afspraken gemaakt over o.m. de erfbelasting die B moet voldoen over zijn erfdeel in vaders nalatenschap. Ook is discussie over het beheer dat A en B een tijd lang hebben gevoerd over bankrekeningen van moeder en door hen opgenomen bedragen. De in eerste aanleg door C gevorderde verdeling conform een overzicht van de executeur is deels door de rechtbank toegewezen. A en B menen dat A minder aan de nalatenschap hoeft te vergoeden en de andere erven minder uit de nalatenschap ontvangen, C en D bepleiten het tegenovergestelde. Op de zitting heeft het hof beslist dat de akte houdende aanvullende memorie van grieven in incidenteel appel naar aanleiding van de regiezitting van D buiten beschouwing blijft. Reden is dat voor zover dit stuk een reactie is op het hoger beroep naar aanleiding van een herstelvonnis het hof dit hoger beroep al niet-ontvankelijk heeft verklaard. Voor zover de aanvullende memorie moet worden meegenomen als een akte, wordt die buiten beschouwing gelaten omdat deze akte in strijd is met de tweeconclusieregel omdat D al bij memorie van antwoord een schriftelijke reactie heeft gegeven op de memorie van grieven en er in deze zaak geen goede reden is om af te wijken van de regel dat iedere partij slechts eenmaal schriftelijk zijn standpunt mag indienen. Ook hebben A en B op onderdelen bezwaar gemaakt tegen het door D ingestelde incidenteel appel. Zij vinden dit op specifieke onderwerpen in strijd met de goede procesorde omdat D bepaalde standpunten voor het eerst in hoger beroep inneemt. Daardoor kunnen zij pas voor het eerst bij het hof hiertegen verweer voeren. Ook maken zij bezwaar tegen de omvang ervan.

Zij vinden dat zij daardoor niet voldoende hebben kunnen reageren zodat zij in hun verdediging zijn geschaad. Het hof volgt A en B hierin niet omdat D in zijn incidenteel appel niet met nieuwe standpunten komt, maar met aanvullingen van eerder ingenomen standpunten die allemaal zien op de verdeling van de nalatenschap van de moeder van partijen, waarover ook de procedure bij de rechtbank ging. Dat A en B daardoor worden bemoeilijkt in hun verdediging is niet gebleken. Zij zijn in hun memorie van antwoord op alle grieven inhoudelijk ingegaan. Het hof ziet dan ook geen aanleiding om hen nog een nadere akte te laten nemen. Vervolgens gaat het hof per partij in op de hoogte van de eventueel ontvangen schenkingen/opnames en de verplichting tot inbreng.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:4120

Zaaknummer: 200.323.855

Rechters: L. Hamer, H. Phaff en E. de Boer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank oordeelt dat door niet-meewerken aan de door het hof bevolen verdeling de erfgenaam de aan het bevel verbonden dwangsom verschuldigd is, maar niet tot het maximumbedrag.

In deze nalatenschap zijn diverse procedures gevoerd door zus A (eiseres in conventie/verweerder in reconventie) en zus B (gedaagde in conventie/eiseres in reconventie) die er onder meer toe hebben geleid dat het hof in een van die procedures heeft beslist over de manier waarop de nalatenschap verdeeld moet worden. Ook besliste het hof dat A dwangsommen moet betalen als zij niet meewerkt aan deze verdeling. Desondanks is het partijen nog niet gelukt om de verdeling van de nalatenschap af te ronden. Hoewel A en B verdeeld zijn over de vraag of A dwangsommen heeft verbeurd, heeft A – onder protest van gehoudenheid – de maximale dwangsom voldaan. Thans oordeelt de rechtbank dat A dwangsommen verschuldigd is, maar niet tot het maximale bedrag. A heeft dwangsommen verbeurd door niet (volledig) mee te werken aan de verkoop van de woningen door in haar bericht aan de notaris geen bodemprijs te noemen. Uit het arrest van het hof blijkt dat partijen op de kortst mogelijke termijn de woningen moesten verkopen door opdracht te geven aan een eventueel door de notaris benoemde makelaar en dat zij daarbij een bodemprijs moeten hanteren. A had daarom op korte termijn een bodemprijs moeten noemen. De stelling van B dat A dwangsommen heeft verbeurd, vindt – zo het hof – daarom steun in de feiten. De stelling van B dat de nadien door A genoemde bodemprijs onrealistisch hoog is zodat dit gelijk staat aan niet meewerken, volgt de rechtbank niet. De rechtbank is van oordeel dat de strekking van het arrest van het hof is dat de makelaar de leiding heeft bij het verkopen van de woning. Uit het arrest volgt dat de makelaar aan A de instructie had kunnen geven om de bodemprijs te verlagen, maar nergens blijkt uit dat hij dit heeft gedaan. Daarom kan A niet worden tegengeworpen dat zij een wellicht onrealistische bodemprijs heeft genoemd. De slotsom is dat A dwangsommen heeft verbeurd over een periode van 51 dagen. De rechtbank gaat voorbij aan het verzoek van A om de verschuldigde dwangsom te matigen. Matiging van een dwangsom kan alleen wanneer sprake is van onmogelijkheid om aan de hoofdveroordeling te voldoen als bedoeld in artikel 611d Rv. A heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat daar in dit geval sprake van zou zijn.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 19-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:3755

Zaaknummer: C/05/424774

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Huwelijksvermogensrechtelijk verdelingsgeschil waarbij
executeur/enig erfgenaam van een van de partijen in beroep gaat tegen
door rechtbank vastgestelde wijze verdeling woning.***

Voor de volledigheid van het overzicht een huwelijksvermogensrechtelijke zaak met een erfrechtelijk randje. Het geschil betreft de afwikkeling van het in 2009 geëindigde huwelijk tussen A en B. A is nadien hertrouwd met X en in 2022 overleden. X is enig erfgenaam en executeur van X. X komt in beroep tegen het vonnis waarbij de rechtbank de wijze van verdeling gelast van de woning. Die woning is inmiddels verkocht en geleverd aan een derde waarna de notaris tussen B en X heeft afgerekend met inachtneming van een eerder vonnis. Hiertegen richt het beroep zich van X.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:1688

Zaaknummer: 200.311.087/01

Rechters: F. Kleefmann, M.C. Schenkeveld en J.F. Miedema

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst het verzoek van de Staat tot benoemen vereffenaar toe.

Het verzoek strekt tot het benoemen van een vereffenaar ex artikel 4:204 lid 1 aanhef en onder a BW. Erflater was op het moment van overlijden niet gehuwd of geregistreerd als partner en heeft geen afstammelingen achtergelaten. De gemeente heeft de nalatenschap aangemeld als vermoedelijk onbeheerde nalatenschap. Blijkens het boedelregister is de nalatenschap niet onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard. Verder is niet bekend of er erfgenamen zijn. Een erfgenamenonderzoek is achterwege gelaten vanwege het gebrek aan middelen. In de nalatenschap is geen boedelnotaris aangewezen en geen executeur benoemd. De Staat vermoedt dat de nalatenschap, ondanks de waarschijnlijkheid dat deze negatief is, kostendekkend kan worden afgewikkeld. De Staat onderbouwt zijn belang bij de benoeming van een vereffenaar met een verwijzing naar artikel 4:226 BW alsmede het maatschappelijk belang van de vereffening. Dat laatste belang is erin gelegen dat een na aftrek van de vereffeningskosten overblijvend substantieel van de nalatenschap aan de schuldeisers van de nalatenschap toekomt. De rechtbank constateert dat van belang is dat er een vereffenaar wordt benoemd. De Staat is belanghebbende van de nalatenschap en deze wordt thans onbeheerd gelaten. De rechtbank kan niet overgaan tot benoeming van een vereffenaar, zonder de in artikel 4:206 BW genoemde personen, voor zover bekend, te horen, althans op te roepen voor een mondelinge behandeling. De rechtbank ziet hiervan af omdat de Staat daaraan geen behoefte heeft en het is niet bekend wie de mogelijke erfgenamen zijn. Het nader onderzoek naar het bestaan van erfgenamen zou kosten met zich meebrengen. De Staat heeft aannemelijk gemaakt dat de nalatenschap negatief is, maar dat de nalatenschap bij de huidige stand van zaken waarschijnlijk kostendekkend kan worden afgerond. Voor zover de Staat bekend zijn er geen preferente vorderingen op de nalatenschap. Na aftrek van de vereffeningskosten blijft er nog een substantieel bedrag over dat gebruikt kan worden om de vorderingen van de schuldeisers gedeeltelijk te voldoen. Het maken van verdere kosten zou daarom niet in het belang zijn van de afwikkeling van de nalatenschap en evenmin in het belang van (eventuele) erfgenamen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 23-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:5222

Zaaknummer: 349917

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een verzoek tot het bevelen van een deskundigenonderzoek kan hangende een geding niet per incidentele conclusie worden gedaan.

Erflaatster X is in 2023 overleden. Haar echtgenoot is overleden in 2001. X had vier kinderen: de in 2022 overleden A, zijnde de moeder van Q [eiseres in de hoofdzaak, eiseres in het incident], B, C [gedaagde in de hoofdzaak, verweerder in het incident] en de in 2000 zonder afstammelingen overleden D. In haar testament is onder meer bepaald dat de afstammelingen van A als erfgenamen zijn uitgesloten. Erflaatster heeft haar zoons B en C benoemd tot haar enige erfgenamen. C is daarnaast benoemd tot executeur, welke benoeming hij heeft aanvaard. Q vordert in de hoofdzaak vaststelling van de legitieme portie en in incident dat de rechter een onafhankelijke taxateur zal benoemen. De rechtbank oordeelt dat het verzoek om gedurende een hoofdzaak een deskundigenonderzoek te bevelen ex artikel 203 Rv per verzoekschrift moet worden gedaan en niet kan bij incidentele conclusie.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 29-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:3129

Zaaknummer: C/03/329130 / HA ZA 24-148

Rechters: B.R.M. de Bruijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank ziet de uitsluitingsclausule uitsluitend op de verkrijgingen door de kinderen en niet door de kleinkinderen.

In het kader van de afwikkeling van hun ontbonden algehele gemeenschap van goederen is in geschil of de nalatenschap die de man/kleinkind van zijn opa heeft geërfd onder de uitsluitingsclausule valt in opa's testament. De discussie ontstaat omdat in de tekst daarvan alleen de 'kinderen' worden genoemd en niet de kleinkinderen. De rechtbank volgt de man niet in zijn standpunt dat het eigendomsaandeel op grond van de uitsluitingsclausule in het testament van de opa niet tot de huwelijksgemeenschap behoort. Voor de uitleg van het testament gelden de bepalingen van het tot 1 januari 2003 van kracht zijnde wettelijke erfrecht. Op grond van artikel 4:932 oud BW geldt dat van de bewoordingen van een testament die duidelijk zijn niet door uitleg mag worden afgeweken. Daarbij is van belang dat ook naar oud recht bij de beantwoording van de vraag of de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking duidelijk zijn, dat wil zeggen als verklaring van hetgeen de erflater wil dat na zijn dood met zijn vermogen zal geschieden een duidelijke zin hebben, mede dient te worden gelet op de verhoudingen die de erflater bij zijn wilsbeschikking heeft willen regelen en op de omstandigheden waaronder deze is gemaakt. Ook het betoog van de man dat er sprake is van een door de erflater onvoorziene omstandigheid en dat het in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid wanneer de door erflater in zijn testament opgenomen uitsluitingsclausule alleen zou hebben te gelden ten opzichte van zijn kinderen en niet ten opzichte van zijn kleinkinderen die de plaats van hun vooroverleden vader hebben vervuld, slaagt niet. Volgens de rechtbank zou aanvaarding van dit betoog immers betekenen dat voor de beantwoording van de vraag of de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking duidelijk zijn ook zou moeten worden gelet op de verhoudingen die de erflater kennelijk niet heeft willen regelen. Dat staat op gespannen voet met de testeervrijheid. De rechtbank volgt de man wel in zijn betoog dat het in strijd is met de redelijkheid en billijkheid als hij bij toedeling van de woning aan hem, de daaruit voortvloeiende overbedelingsschuld aan de vrouw direct zou moeten uitkeren omdat de woning is belast met een vruchtgebruik ten gunste van zijn moeder.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:6080

Zaaknummer: C/15/340127

Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof oordeelt in kort geding dat twee broers uitvoering mochten geven aan vonnis tot ontruiming van de door de andere broer bewoonde woning.

Partijen zijn broers van elkaar. Er is een geschil ontstaan over de afwikkeling van de nalatenschap van hun vader. Op 11 mei 2022 heeft de rechtbank Overijssel onder meer bepaald dat woning X tot de nalatenschap van vader behoort en dat deze woning (inclusief de daarbij behorende muziekstudio) moet worden verkocht, waarbij de overwaarde die resteert na aflossing van de hypothecaire geldlening en na aftrek van de verkoopkosten, wordt verdeeld onder de erfgenamen. De rechtbank heeft broers B en C gemachtigd om de woning te verkopen met inachtneming van een door een door hen in te schakelen makelaar geadviseerde verkoopprijs met als uitgangspunt een verkoop binnen drie maanden. Daarnaast heeft de rechtbank A veroordeeld om binnen één maand nadat de verkoopovereenkomst voor de woning is ondertekend, de woning (waaronder de muziekstudio) te ontruimen. A is tegen dit oordeel in beroep gegaan. Met verlot van de voorzieningenrechter heeft A in november 2022 conservatoir beslag tot levering laten leggen op de woning. Bij vonnis in kort geding van december 2022 heeft de voorzieningenrechter geoordeeld dat in juli 2022 een overeenkomst tot stand gekomen tussen A met B en C waarin is afgesproken dat A een vergoeding voor het gebruik van de woning zou betalen aan alle andere erfgenamen, in ruil waarvoor B en C niet zouden overgaan tot uitvoering van het eindvonnis zolang de procedure in hoger beroep liep. Tevens heeft de voorzieningenrechter geoordeeld dat B en C die overeenkomst nog steeds moesten naleven, en hen verboden tot tenuitvoerlegging van het eindvonnis van 11 mei 2022 over te gaan, totdat het hof een arrest heeft gewezen dat onherroepelijk is geworden. Tegen dit oordeel hebben B en C beroep ingesteld. In het kader van de mondelinge behandeling van die beide beroepszaken hebben partijen een overeenkomst gesloten waarin zij afspraken om uitvoering te geven aan het vonnis van 11 mei 2022. De in dat kader aan een makelaar gegeven verkoopopdracht is door deze geweigerd toen bleek dat A wel mee wilde werken aan de verkoop, maar bezichtigingen onmogelijk wilde maken. Daarna is – na aanzegging – de woning ontruimd. In de onderhavige zaak oordeelt het hof dat er voor A geen belang bestaat bij de vordering om alsnog toe te wijzen wat bij de voorzieningenrechter was gevorderd. A had daar geëist dat het B en C verboden zou worden om de minnelijke schikking uit te voeren, dus

in feite een verbod om de woning te verkopen en de woning daarna te ontruimen. Na het vonnis van de voorzieningenrechter is de woning echter verkocht en is deze feitelijk ontruimd, zodat deze vorderingen niet meer kunnen worden toegewezen. Het hof oordeelt verder dat er geen spoedeisend belang bestaat bij de vordering van A tot betalen van een voorschot op schadevergoeding. De rechter moet in kort geding terughoudend zijn bij de toewijzing van zo'n vordering. Toewijzing is mogelijk als voldoende feiten en omstandigheden zijn aangedragen waaruit volgt dat een voorziening uit hoofde van onverwijlde spoed nodig is. A heeft gewezen op de kosten voor kost en inwoning die hij moet maken, maar ter zitting is gebleken dat hij inmiddels in een eigen woning is getrokken, zodat deze kosten niet meer worden gemaakt. Andere feiten of omstandigheden waaruit onverwijlde spoed voor betaling van dit voorschot volgt, zijn niet (gemotiveerd) gesteld of gebleken. A heeft, zo het hof – wel een voldoende spoedeisend belang bij de vordering tot toegang tot en vrije beschikking over de woning. Tijdens de zitting bij het hof heeft A namelijk toegelicht dat hij zijn inkomen onder meer verdient als muzikant vanuit de muziekstudio die bij de woning hoort. Omdat hij na de ontruiming geen toegang meer heeft tot de muziekstudio heeft hij geen inkomen en is hij aangewezen op een uitkering. Daarmee is een spoedeisend belang gegeven. Ook gaat het hof in op de verschillende uitleg door beide partijen van de in 2022 gesloten nadere overeenkomst en stelt dat geen andere uitleg mogelijk is dan dat de door A gestelde juli-overeenkomst niet (meer) gold en partijen het vonnis van 11 mei 2022 zouden uitvoeren en de woning verkocht zou worden. Het hof meent ook dat B en C geen misbruik hebben gemaakt van de bevoegdheid tot ontruiming.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-05-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:3302

Zaaknummer: 200.332.422

Rechters: G.A. Diebels, M. Wallart en J.G.J. Rinkes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vruchtgebruiklegaat van een met name genoemde woning rust na verkoop daarvan op de vervangende woning.

Onder verwijzing naar HR 10 november 2023, ECLI:NL:HR:2023:1531 (ERF 2023-0509) oordeelt het gemeenschappelijk hof over de uitleg van een legaat waarbij een woning is gelegateerd. Het hof oordeelt dat het door erflater in diens testament opgenomen legaat (van een vruchtgebruik op een woning waar de erflater op het moment van testeren samenwoonde met zijn levenspartner), niet is vervallen doordat die woning in het jaar van overlijden van de erflater verkocht is. Volgens het hof is het voornemen tot verhuizing naar een andere al aangekochte woning doorkruist door het overlijden van de erflater. Dit betekent dat het legaat ook ziet op de woning waarnaar erflater en zijn partner zouden gaan verhuizen en dat het niet is vervallen. Net als in de zaak bij de Hoge Raad in 2023 is ook in dit geval de erflater, gelet op de bewoordingen van het testament, niet vooruitgelopen op toekomstige gebeurtenissen (een eventuele verkoop van de woning) en sluiten de feiten niet meer aan op de formuleringen in het testament. Anders dan de erfgenamen betogen, betekent dat niet dat met de verkoop van de woning en de voorgenomen verhuizing naar een andere woning in het geheel geen rekening kan worden gehouden bij de uitleg van dit testament. Bij het opstellen van een testament kunnen immers niet alle mogelijke situaties worden voorzien en omschreven die zich in de toekomst kunnen voordoen. Dat de erflater voor een andere formulering van beide legaten had kunnen kiezen of voor een ander type testament leidt ook niet tot die conclusie, evenmin als de andere in opgesomde argumenten van de erfgenamen. Het bewijsaanbod van de erfgenamen om notarissen te horen over wat in hun notariële praktijk gebruikelijk is, passeert het hof als niet ter zake dienend. Bij het oordeel is mede relevant dat het de kennelijke bedoeling van erflater was om de levenspartner, met wie hij al ruim zes jaar voor zijn overlijden samenwoonde, verzorgd achter te laten na zijn overlijden.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 18-06-2024

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2024:90

Zaaknummer: CUR2022H00152

Rechters: G.C.C. Lewin, C.G. ter Veer en C.J.H.G. Bronzwaer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank veroordeelt schuldeisers van de ene erfgenaam tot uitbetaling aan de andere erfgenaam van het in depot gestorte bedrag na de verkoop nalatenschapswoning.

Broer en zus zijn de erfgenamen van hun in 2005 overleden vader en in 2020 overleden moeder. Kort gezegd is na de afwikkeling van de nalatenschap van vader tot zekerheid van een vordering van eiseres/dochter door moeder een hypotheek gevestigd op een woning. Tot de nalatenschap van moeder behoort o.m. een woning die is bezwaard met een tweetal rechten van hypotheek ten behoeve van de bank, en een ten behoeve van de dochter. Drie schuldeisers van de broer [gedaagden] hebben beslag laten leggen op deze woning. Ter beëindiging van het hierover ontstane geschil is op 6 mei 2021 een vaststellingsovereenkomst gesloten waarna de woning is geleverd aan een koper. Op de nota van afrekening staat dat na voldoening van de eerste twee hypotheeken en diverse kosten, een verkoopopbrengst resteert van € 132.211,75. Daarvan is overeenkomstig de door partijen bij het kort geding gesloten vaststellingsovereenkomst € 66.097,28 bij de notaris in depot gestort. Vervolgens hebben broer en zus op 14 augustus 2022 een onderhandse akte van verdeling van de nalatenschap van moeder ondertekend. Daarin staat dat van de nettoverkoopopbrengst van de woning groot € 132.194,55 aan hen ieder de helft toekomt en het deel van de dochter aan haar is uitbetaald. Thans vordert de dochter de drie schuldeisers van de broer hoofdelijk te veroordelen om hun medewerking te verlenen aan de uitbetaling van het depotbedrag van € 66.097,28. De dochter stelt dat het in depot gehouden bedrag aan haar moet worden uitgekeerd en dat daarvan niets aan de broer – en daarmee evenmin aan zijn schuldeisers – toekomt. Op grond van het ten behoeve van haar gevestigde recht van hypotheek, heeft zij bij voorrang recht op € 50.000 ten laste van het aandeel van de broer in de verkoopopbrengst. Verder stelt zij dat zij na volledige afwikkeling van de nalatenschap van moeder en de gedwongen schuldtoerekening aan de broer uit die nalatenschap nog een vordering op hem heeft van € 35.723,63. Door uitkering van het depot kan haar vordering deels worden voldaan. De rechtbank stelt voorop dat voor de vraag of de broer nog een deel van de in depot gestorte verkoopopbrengst van de woning toekomt, moet worden vastgesteld of de broer nog aanspraak heeft op een deel van de nalatenschap van moeder. Met de dochter oordeelt de rechtbank dat de broer als erfgenaam een onverdeeld aandeel heeft in de nalatenschap van moeder, waarvan de

woning/verkoopopbrengst deel uitmaakt en dat hij dus niet zonder meer recht heeft op een onverdeeld aandeel in die woning/verkoopopbrengst. Ook overweegt de rechtbank dat zowel vader als moeder beide kinderen gelijk wenste te behandelen en dat uit dat oogpunt het verstrekken door moeder van een recht van hypotheek voor de dochter om de betaling van haar vaders erfdeel zo veel mogelijk zeker te stellen, navolgbaar is nu de broer zijn erfdeel door de verrekening met de helft van zijn schuld aan zijn ouders al had ontvangen. Vanwege haar recht van hypotheek heeft de dochter bij voorrang op mogelijke andere schuldeisers aanspraak op betaling van dat bedrag uit (het gedeponeerde deel van) de verkoopopbrengst van de woning. Dat betekent dat dit deel van haar vordering kan worden toegewezen. Daarmee staat nog ter beoordeling of de drie schuldeisers/gedaagden recht kunnen doen gelden op het resterende depotbedrag van € 16.097,28. Onder verwijzing naar artikel 3:183 lid 3 BW en 671 Rv oordeelt de rechtbank dat de door broer en zus gesloten boedelverdeling geldig is, en dat uit de boedelverdeling volgt dat vaststaat dat de dochter na toerekening aan de broer van zijn schulden aan de nalatenschap van moeder, nog tekortkomt een bedrag van € 35.723,63, waarvan zich € 16.097,28 in depot bevindt. Het is – zo het hof – onderdeel van de onverdeelde nalatenschap zodat ter afwikkeling van de nalatenschap aan de dochter het restantbedrag uit het depot toekomt, waarna uit hoofde van de afwikkeling van de nalatenschap voor haar nog een vordering uit onderverdeling op de broer overblijft. Op grond daarvan veroordeelt de rechtbank de drie schuldeisers tot het verlenen van medewerking aan de uitkering van het gehele depotbedrag na aftrek van depotkosten.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 12-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:4504

Zaaknummer: C/02/406247 / HA ZA 23-79

Rechters: E.K. van der Lende-Mulder Smit

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door personeelslid in dienst van (vennootschap van) erflater gedane betalingen zijn niet onverschuldigd gedaan en hoeven niet te worden terugbetaald.

Erflater was oprichter en een van de aandeelhouders in NV X. De nv hield zich o.m. bezig met het beheer van het vermogen van erflater, en had personeel in dienst dat mede de verzorging van erflater en diens landgoed tot taak had. Kort en goed komt de zaak erop neer dat de veroordeling wordt gevorderd van Y [een van deze personeelsleden] tot betaling van een bedrag van ruim € 200.000 in verband met bedragen die zij zonder reden of titel van de rekening van erflater naar haar eigen rekening heeft overgemaakt en die dus onverschuldigd aan haar zijn betaald. De rechtbank meent dat anders dan eisers hebben gesteld, de onverschuldigdheid van de betreffende overschrijvingen niet kan worden afgeleid uit het feit dat erflater zelf nooit betalingen verrichtte van zijn rekeningen en hij zijn bankafschriften niet controleerde. Dit wordt immers door Y wordt betwist en staat dus niet als feit vast (zij voert aan dat zij slechts een overzicht maakte van de over te boeken bedragen en dat zij vervolgens de betalingen via internetbankieren verrichtte in opdracht en in aanwezigheid van erflater, die zelf zijn pincode intoetste). Ook overigens kan de rechtbank dit argument niet volgen. Want ook als zou komen vast te staan dat erflater zijn financiën niet zelf beheerde en dit volledig overliet aan personeelslid Q en (later ook) Y, betekent dat niet zonder meer dat alle betalingen die zij in het kader van dat beheer verrichtte(n), onverschuldigd zijn gedaan. Ook is zonder een nadere toelichting, die ontbreekt, niet duidelijk waarom voor de betalingen die Q in het kader van dat gestelde beheer heeft gedaan volgens kennelijk wel steeds een rechtsgrond bestond, en niet voor die van Y. Ook, zo overweegt de rechtbank, blijkt uit de door Y overgelegde stukken dat het niet ongebruikelijk was voor erflater om (grote) bedragen aan zijn personeel te geven of te schenken. Ook concludeert de rechtbank dat niet kan worden vastgesteld dat erflater in de periode waarin de overschrijvingen hebben plaatsgevonden, in het geheel niet meer in staat was de handelingen die Y verrichtte, kon overzien en voor zijn belangen kon opkomen. Voor zover sprake was van schenkingen komen deze – zo de rechtbank – niet voor vernietiging in aanmerking nu niet is komen vast te staan dat erflater wilsonbekwaam was in die periode en van het gestelde misbruik (van de gestelde wilsonbekwaamheid van erflater) door Y ook geen sprake was. Ook van een door Y jegens

erflater gepleegd misdrijf (namelijk verduistering c.q. diefstal van gelden) is om diezelfde reden geen sprake.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:9292

Zaaknummer: C/09/610024 / HA ZA 21-327

Rechters: I.C. Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na verwijzing door de Hoge Raad oordeelt het hof dat het testament van een 104-jarige demente en onder curatele gestelde erflaatster geldig is.

In geschil is de geldigheid van een door een 104 jaar oude en (op eigen verzoek) onder curatele gestelde demente vrouw met toestemming van de kantonrechter opgemaakt testament. Nadat het hof in afwijking van de rechtbank het testament nietig heeft verklaard omdat zij haar wil niet kon verklaren, heeft de Hoge Raad (zie ERF 2022-0065) dit oordeel vernietigd omdat het oordeel van het hof onvoldoende was gemotiveerd. Het verwijzingshof wijst de vordering tot nietigverklaring af. Het hof motiveert dit o.m. door te verwijzen naar de gesprekken die de kantonrechter met erflaatster heeft gevoerd in verband met de te verlenen toestemming en de in dat kader overgelegde verklaring van een onafhankelijk medisch adviseur. Ook de notaris die het testament heeft verleden, achtte erflaatster na het doorlopen van het stappenplan wilsbekwaam. De stelling dat erflaatster haar wil niet kon bepalen, is onvoldoende onderbouwd. Dat de curator aanwezig was bij de door de notaris met erflaatster gevoerde besprekingen, is volgens het hof geen bezwaar nu daaruit niet kan worden afgeleid dat deze in de gelegenheid is geweest om zich inhoudelijk met de gang van zaken te bemoeien. Bovendien is niet gebleken dat de curator enig persoonlijk belang had bij de totstandkoming van het testament. Ook het feit dat de notaris het concepttestament niet met erflaatster heeft besproken kan niet baten. Op grond van alle feiten is het hof van oordeel dat het testament zorgvuldig en met alle waarborgen omringd tot stand is gekomen. Verder wordt een beroep op dwaling in de zin van artikel 4:43 lid 2 BW gedaan, omdat erflaatster zou hebben gedwaald in de beweegreden. Het hof overweegt hieromtrent dat, nog afgezien van de vraag of deze stelling kan worden aangevoerd eerst na verwijzing door de cassatierechter, ook dit betoog faalt. Erflaatster heeft consistent aan de kantonrechter en de notaris kenbaar gemaakt hoe zij wilde dat haar vermogen na haar overlijden verdeeld zou worden. Daarbij komt dat de ten onrechte veronderstelde omstandigheid die de beweegreden tot de beschikking zou zijn geweest niet in het testament zelf is aangeduid, hetgeen een vereiste is voor het beroep op dwaling. Er zijn al met al geen aanknopingspunten voor de veronderstelling dat bij erflaatster sprake is geweest van een gebrek in de wilsvorming. Tot slot faalt ook de meer subsidiaire stelling dat het testament in strijd met de goede trouw en de

redelijkheid en billijkheid tot stand zou zijn gekomen en dat het in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid wanneer de erfgenaam rechten aan het testament zou kunnen ontlelen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 02-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:1837

Zaaknummer: 200.308.973/01

Rechters: J. Jonkers, J.M. van Baardewijk en M.J. Alt-van Endt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bevestigt oordeel van de rechtbank dat notaris had behoren te weten dat erflaatster wilsonbekwaam was en aansprakelijk is voor de daaruit voortvloeiende schade.

Een uitspraak in een lang lopend geschil tussen verweerder X enerzijds en zijn zus, zijn twee broers en de notaris anderzijds met betrekking tot de afwikkeling van de nalatenschappen en de maatschap van de in januari 2004 overleden vader en de in oktober 2014 overleden moeder van X en zijn zus en broers. In 2021 heeft het hof voor zover voor deze zaak van belang voor recht verklaard dat het door de notaris op 8 april 2004 gepasseerde testament van moeder nietig is omdat moeder toen wilsonbekwaam was. Het hof heeft vervolgens de zaak (terug)verwezen naar de rechtbank om op de hoofdzaak te beslissen. Kort en goed komt het erop neer dat de rechtbank in het bestreden vonnis de notaris heeft veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan X nu de notaris de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden en niet heeft gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam notaris kan worden gevergd door moeder op 8 april 2004 een testament te laten opmaken, zonder een onderzoek in te stellen naar haar wilsbekwaamheid. Het verfstrekkend is de grief waarin de notaris – samengevat – betoogt dat de rechtbank ten onrechte voorbij is gegaan aan zijn beroep op schending van de klachtplicht van artikel 6:89 BW, op rechtsverwerking en op verjaring op grond van artikel 3:310 BW. Uit de feiten leidt het hof [ECLI:NL:GHARL:2024:559] af dat X pas na het overlijden van moeder op de hoogte was van de inhoud van het testament. Dat brengt mee dat X zich ook niet eerder dan na het overlijden van moeder een mening kon vormen over de vraag of de notaris zonder schending van zijn zorgplicht het testament in 2004 kon passeren. Aangezien X de notaris bij brief van 10 maart 2015 al op de hoogte heeft gesteld van zijn twijfels bij de wilsbekwaamheid van moeder en de notaris al in 2015 aansprakelijk heeft gesteld kan niet worden geconcludeerd dat X niet binnen bekwame tijd bij de notaris heeft geklaagd, dan wel dat X zijn recht tot aansprakelijkstelling van de notaris heeft verwerkt of dat zijn vordering (tot schadevergoeding) is verjaard. Voor wat betreft de aansprakelijkheid van de notaris is het hof van oordeel dat X voorshands heeft bewezen dat de notaris had behoren te weten dat moeder op 8 april 2004 niet in staat was tot een redelijke waardering van de in het testament opgenomen uiterste wilsbeschikking(en) en het effect daarvan op de daarbij betrokken belangen. Het hof gaat uit van dit bewijsvermoeden, maar de

notaris – die een bewijsaanbod heeft gedaan – krijgt wel de gelegenheid tegenbewijs te leveren van dat bewijsvermoeden door het horen van getuigen of deskundigen. Dat betekent dat de notaris bewijs moet aandragen waarmee de stelling van X wordt ontzenuwd. De notaris heeft aldus de bewijsleveringslast, maar krijgt niet het bewijsrisico. Dat blijft bij X en verwezenlijkt zich als het tegenbewijs slaagt. Het hof houdt iedere verdere beslissing aan, en laat de notaris toe tot het tegenbewijs.

Uit ECLI:NL:GHARL:2024:3040 blijkt dat de notaris het hof heeft laten weten geen tegenbewijs te zullen leveren, en dat het betoog van de notaris faalt dat wilsonbekwaamheid van moeder ten tijde van het passeren van het testament op 8 april 2004 hem niet bekend was en ook niet redelijkerwijze kenbaar had moeten zijn, dan wel dat hij toen wel degelijk aandacht heeft gehad voor de wilsbekwaamheid en zich daarvan voldoende heeft vergewist. Ook de stelling van de notaris dat hij, zelfs al zou hij twijfel hebben gehad over de wilsbekwaamheid van moeder, in dit geval alsnog redelijkerwijze had kunnen en moeten besluiten tot het verlijden van het testament slaagt niet. Vast staat immers dat de notaris had behoren te weten dat moeder – kort gezegd – niet wilsbekwaam was om dit testament, met deze uiterste wilsbeschikkingen, te maken.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:559

Zaaknummer: 200.320.860

Rechters: M.H.F. van Vugt, J.H. Lieber en M.L. van der Bel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter acht boedel niet complex, begrijpt niet waarom erfgenaamonderzoek niet is uitbesteed en beperkt de omvang van het door de tijdelijke beheerder verzochte voorschot op diens salaris.

Verzoeker X is in 2023 door de rechtbank tot tijdelijke beheerder van de nalatenschap benoemd. De beheerstaken van X zijn gelimiteerd tot de verkoop van de tot de nalatenschap behorende onroerende zaak en een erfgenamenonderzoek. In 2024 heeft de rechtbank het verzoek van X om hem tot vereffenaar te benoemen afgewezen. De kantonrechter heeft daarbij overwogen geen grond te zien om de beperkte strekking van het beheer uit te breiden. Thans verzoekt X vaststelling van een voorschot op zijn salaris. Uit de door X aangeleverde urenspecificatie volgt dat X en diens medewerkers vanaf 15 december 2023 tot en met 16 april 2024 ruim 112 uren aan werkzaamheden hebben verricht. Tot de beheerstaken behoren het verkopen van een onroerende zaak en een erfgenamenonderzoek. De kantonrechter stelt voorop dat X een professional (notaris) is net als de bij hem in dienst zijnde juristen. Anders dan X meent kan niet gesproken worden over een complexe of bewerkelijke nalatenschap. Ook is het de kantonrechter onduidelijk waarom X en diens medewerkers het erfgenamenonderzoek niet hebben uitbesteed aan een daartoe gespecialiseerd en veelal goedkoper bureau. Volgens de kantonrechter declareert X (onnodig) meer uren aan een hoger uurtarief dan de daartoe gespecialiseerde bureaus doen. Uit de urenspecificaties volgt dat verzoeker en diens medewerkers ook andere werkzaamheden dan die tot het tijdelijke beheer behoren hebben verricht. De kantonrechter verwijst naar een uitspraak van het Hof Den Bosch (ECLI:NL:GHSHE:2024:290) en acht een vergoeding aan het Recofa-uurtarief en aan Recofa-factor 1,4 voor ten hoogste 40 uren als een redelijke vergoeding voor het verrichten van werkzaamheden die tot het tijdelijk beheer horen. Al het meer of anders verzochte wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 17-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:3643

Zaaknummer: 10829963 EZ VERZ 23-408

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank gaat in op de gevolgen voor de procespositie van de WOZ-gemachtigde als diens volmachtgever overlijdt nadat het bezwaar is afgewezen en voordat beroep is ingesteld.

Een zaak met slechts zijdelings een erfrechtelijk aanknopingspunt. A heeft B gemachtigd om namens hem bezwaar te maken tegen WOZ-beschikkingen. Als A overlijdt kort nadat het bezwaar is afgewezen, stelt B beroep in. Vervolgens biedt de rechtbank B de kans om aan te tonen dat hij gemachtigd is namens de erven. B heeft daarop een volmacht overgelegd, waarin de in de verklaring van erfrecht aangewezen executeur-afwikkelingsbewindvoerder hem toestemming geeft om de procedure voort te zetten. De rechtbank overweegt dat in het onderhavige geval het aantekenen van beroep een rechtshandeling is die niet zonder nadeel kan worden uitgesteld zoals bedoeld in artikel 3:73, tweede lid, BW. Daarvoor is van belang dat tegen het bestreden besluit een beroepstermijn open staat van zes weken, waarbij na het ongebruikt verstrijken van deze termijn het bestreden besluit onherroepelijk wordt. Een eventuele onjuiste waardebepaling kan ten nadele strekken van het vermogen van de erfgenamen. Weliswaar houdt de rechtbank het voor mogelijk dat binnen genoemde periode van zes weken de gemachtigde aan de rechtbank een verklaring van erfrecht en een volmacht van de executeur-afwikkelingsbewindvoerder had kunnen sturen. Door dat niet te doen is de gemachtigde in gebreke gebleven. Met de overlegging van de volmacht gedurende de procedure heeft de gemachtigde dit gebrek echter hersteld. Verder zijn de erven ontvankelijk in hun beroep, omdat de rechtbank voldoende belang aanwezig acht bij hen. Zoals de gemachtigde ook heeft bepleit, wordt de hoogte van de WOZ-waarden namelijk gebruikt voor het vaststellen van de hoogte van de erfbelasting. Vervolgens gaat de rechtbank over tot de inhoudelijke behandeling van de zaak.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2024:2030

Zaaknummer: 22/3287 en 23/2174

Rechters: M. Cune

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter wijst vordering tot medewerking aan verkoop woning toe.

Twee broers zijn door erfopvolging ieder voor de helft gerechtigd tot een appartement. Gedaagde woonde daar al ruim 20 jaar. Eiser heeft zijn broer/gedaagde bericht dat hij op korte termijn wil komen tot verdeling van het appartement. Die verdeling kan volgens eiser worden bewerkstelligd door uitkoop of door verkoop van het appartement. Gedaagde is het daar niet mee eens. In 2024 is gedaagde overleden. De voorzieningenrechter constateert dat het kort geding na het overlijden van gedaagde niet is geschorst. Artikel 225 lid 2 Rv bepaalt dat in dat geval de procedure wordt voortgezet op naam van de oorspronkelijke partij. Het vonnis zal dus op naam van gedaagde worden gewezen. Vervolgens stelt de voorzieningenrechter voorop dat ingevolge het bepaalde in artikel 3:178 BW niemand gedwongen kan worden in een onverdeelde gemeenschap te blijven. De voorzieningenrechter is van oordeel dat eiser, anders dan gedaagde naar voren heeft gebracht, genoegzaam heeft toegelicht dat hij er een spoedeisend belang bij heeft dat het appartement wordt verkocht en de opbrengst wordt verdeeld. Hij heeft naar voren gebracht dat zijn eigen bank hem te kennen heeft gegeven dat hij aan de grens van zijn financiële ruimte zit en eiser stelt dat de verkoop van zijn eigen woning dreigt. Met het vrijgekomen geld uit de verkoop van het appartement kan hij zijn woning behouden. Ter zitting heeft gedaagde aangevoerd dat het oneerlijk is dat eiser de woning wenst te verkopen en aanspraak maakt op de overwaarde, omdat hij het appartement in het verleden voor zijn ouders heeft gekocht en betaald en dat hij eiser ook overigens lange tijd financieel heeft onderhouden. Deze stellingen zijn echter niet onderbouwd, zodat de voorzieningenrechter daaraan voorbijgaat. Bovendien is op de zitting gebleken dat gedaagde niet de financiële middelen heeft om eiser uit te kopen en het appartement volledig op zijn naam te laten zetten. Het appartement moet dan ook te koop worden aangeboden via een makelaar. Dat betekent ook dat gedaagde is gehouden zijn volle medewerking te verlenen aan die verkoop.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:9126

Zaaknummer: C/09/658393 / KG ZA 23-1066

Rechters: H.J. Vetter

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De vordering tot het te gelde maken van een woning wordt toegewezen.

In een zaak waarin het feitencomplex niet volledig duidelijk naar voren komt, staat wel vast dat eisers een machtiging vorderen tot het te gelde maken van een woning (en overige goederen). Gedurende deze procedure is gedaagde overleden. Onbekend is wie de erfgenamen zijn van gedaagde. Eisers stellen dat hun belang gelegen is in de omstandigheid dat zij willen voorkomen dat de bank overgaat tot de executoriale verkoop van de woning ten gevolge waarvan eisers zullen worden benadeeld in hun vordering op de nalatenschap. De rechtbank is van oordeel dat, nu de stellingen van eisers niet weersproken zijn door gedaagde en deze stellingen de (primaire) vorderingen en de overige vorderingen kunnen dragen, de vorderingen kunnen worden toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 05-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:3345

Zaaknummer: C/03/311018 / HA ZA 22-490

Rechters: B.R.M. de Bruijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van de executeur in de nalatenschap van een overleden bestuurder van een niet meer bestaande stichting tot heropening van de vereffening wordt toegewezen.

De overleden X was bestuurder van een stichting die is opgehouden te bestaan. Thans verzoekt de erfgenaam/executeur-afwikkelingsbewindvoerder van X de heropening van de vereffening van die stichting omdat nog een bate aanwezig blijkt te zijn nadat de stichting is opgehouden te bestaan. Het verzoek wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:5069

Zaaknummer: C/15/350391 / HA RK 24-35

Rechters: D.D.M. Hazeu

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Persoonlijkheidsrecht van een kunstenaar vererft niet zonder uitdrukkelijke beschikking.

In een geschil over de locatie van een kunstwerk is in eerste aanleg door de rechtbank geoordeeld dat de broer van de overleden kunstenaar [verzoeker] geen belanghebbende is. In beroep ziet de voorzieningenrechter geen grond hier anders over te oordelen. Het erfrechtelijk element hierbij is dat de rechtbank daarbij ook heeft gezien of verzoeker als belanghebbende kan worden aangemerkt, omdat hij stelt de persoonlijkheidsrechten te beschikken die voortvloeien uit het auteursrecht van het kunstwerk. De rechtbank heeft daarbij gewezen op de uitspraak onder ECLI:NL:RVS:2018:521 waaruit volgt dat de bescherming tegen de aantasting van het auteursrecht en de daaruit voortvloeiende persoonlijkheidsrechten een voldoende objectief en persoonlijk belang kan vormen. De rechtbank heeft echter overwogen dat persoonlijkheidsrechten op grond van artikel 25, tweede lid, van de Auteurswet na het overlijden van de maker tot aan het vervallen van het auteursrecht, toekomen aan de door de maker bij uiterste wilsbeschikking aangewezenen. Is dat niet het geval, dan vervallen deze rechten bij overlijden van de maker. Dat betekent, zo de rechtbank, dat verzoeker alleen houder is van de persoonlijkheidsrechten als hij daartoe door zijn broer bij testament of codicil expliciet is aangewezen. Daarvan is volgens de rechtbank niet gebleken. De voorzieningenrechter bevestigt in beroep het oordeel dat verzoeker niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij over persoonlijkheidsrechten met betrekking tot het kunstwerk beschikt en dat verzoeker dus ook in zoverre niet als belanghebbende kan worden aangemerkt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 25-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RVS:2024:2556

Zaaknummer: 202306609/1/R3 en 202306609/2/R3

Rechters: A. ten Veen

Wetsartikelen: